

Viewpoint

Van Bergen

**Maar zij zouden bij
bosjes sterven**

Ares

Ik besloot meteen me te melden.
Uiteraard besloot ik meteen me te melden.

Niet dat ik had stilgezeten de jaren ervoor.

Never a dull moment, echt niet!

Maar met de *Grande Armée*, met meer dan honderdduizend anderen, richting Rusland...

Meehelpen dat onmeetbare en onneembaar geachte land te veroveren...

Dat was een uitdaging die ik – *excusez le mot* – niet mocht laten schieten.

Misschien dat ik, hoe jong ik ook oogde en nog steeds oog, met mijn enorme gevechtservaring wel het verschil kon maken.

Misschien ook dat ik wat jonkies terzijde kon staan, wat levens kon redden. Helaas.

Dat viel tegen.

Niet alleen het verschil.

Ook het redden.

Natuurlijk hadden die groentjes snel door dat ze bij mij veiliger waren dan elders.

Dat bij mij de kans het vege lijf te redden groter was, hoe verbaasd ze ook waren dat iemand van mijn leeftijd – 25 schatten ze mij – al zoveel wist, zoveel trucs kende, zo levendig kon vertellen ook over de strategieën en heldendaden en akeligheden van vele veldslagen van weleer.

Alsof ik er zelf bij was geweest, zeiden ze...

Maar de doorslag geven kon ik niet, net zo min als al die anderen die ik in de jaren ervoor, in Italië, in Egypte, in Duitsland, waar dan ook, was tegengekomen.

Zij waren, ofschoon afgeleefder van uiterlijk, bijna zo ervaren als ik en ook rond hen kluisterden zich de jonkies als kuikens rond de moederkloek, alsof ze wisten dat dat hun enige kans op overleven was.

Maar zij zouden bij bosjes sterven, de moederkloeken net zo goed als de kuikens.

Honger, ziekte, geweervuur: zij eisten hun tol. En wie dat overleefde, verdronk in de Berezina.

Maar ik niet, ik niet.

Ik was er weer bij te Waterloo, Brussel, Balaklava, Gettysburg, Sedan, Magersfontein, Tsushima, Bergen, Tannenberg, Gallipoli, Verdun, Somme, Ieper, Guernica, Grebbeberg, Pearl Harbor, Stalingrad, El Alamein, Normandië, Ardennen, Arnhem, Iwo Jima, Hiroshima, Java, Seoul, Saigon, Biafra, Sabra, Halabja, Rwanda, Joegoslavië, Tsjetsjenië, Afghanistan, Irak, Syrië, en al die slagen, bombardementen, oorlogen ervoor, ertussen, erna (en nog te komen).

Altijd hetzelfde tafereel.

Velen overleefden.

Gevechtservaring of niet.

Maar velen ook niet.

Gevechtservaring of niet.

Ja, ik overleefde.

Ik, de soldaat met de meeste ervaring. Maar ik ben dan ook Ares, de god van de Oorlog.

Ik ben dan ook de eeuwige soldaat.

Vaak bezongen. Vaak geroemd. Vaak vervloekt.

Ik hef het glas op hen die van iedere ervaring verstoken bleven.

Die aan de Somme niet één voet in Niemandsland hebben kunnen zetten.

Die tijdens D-day het strand niet eens haalden.

Ik wil een lied, een gedicht, een standbeeld voor de 'zeer tijdelijke soldaat'. ●

Foto: Birgit de Roij

Dr. Leo van Bergen is geboren midden in het non-militaire jaar 1959. Desondanks heeft het thema 'oorlog' altijd zijn historische belangstelling gehad, waarbij zijn aandacht vooral uitgaat naar de medische gevolgen. Op dat terrein wordt hij internationaal als autoriteit erkend. Hij schreef *Zacht en eervol*, over het lijden en sterven in de Eerste Wereldoorlog.